

Zpráva o šetření

ve věci místní úpravy provozu – dopravní značení vyhrazeného parkování pro osoby se zdravotním postižením

---

Na Kancelář veřejného ochránce práv se obrátil pan A., bytem xxxx (dále jen „stěžovatel“), se stížností na stanovení dopravního značení v Městské části Praha 3 (dále jen „městská část“), které časově omezuje parkování osob se zdravotním postižením na vyhrazeném parkovišti na čtyři hodiny. Stěžovatel uvedl, že již tak nedostatečný počet vyhrazených parkovacích stání pro osoby se zdravotním postižením je navíc ještě limitován časovým omezením. Stěžoval si na Úřadu městské části Praha 3, odboru dopravy (dále jen „silniční správní úřad“). Byl informován, že k časovému omezení přistoupili z důvodu zneužívání vyhrazených parkovišť držiteli neplatných či falešných parkovacích průkazů pro osoby se zdravotním postižením nebo dlouhodobým parkováním občanů se zdravotním postižením na těchto vyhrazených místech. Stěžovatel reagoval, že tato místa jsou určena pro parkování osob se zdravotním postižením, takže se nemůže jednat o jejich zneužívání. Parkuje-li na nich osoba bez platného či s falešným parkovacím průkazem, je věcí policie, aby takovéto jednání kontrolovala a postihovala.

Vyřízení podnětu jsem se na základě pověření veřejné ochránkyně práv Mgr. Anny Šabatové, Ph.D., ujal já, neboť na mě ochránkyně přenesla svoji působnost v oblasti správy pozemních komunikací.

Šetřil jsem postup silničního správního úřadu ve věci stanovení místní úpravy provozu na komunikacích.

A. Shrnutí závěrů

Silniční správní úřad vydal místní úpravu provozu na pozemních komunikacích v Praze 3, kterou, mimo jiné, stanovil vyhrazená parkoviště pro osoby se zdravotním postižením s časovým limitem stání na maximálně 4 hodiny. V opatření obecné povahy, kterým byla tato místní úprava provozu na pozemních komunikacích stanovena, se v odůvodnění nikterak nevypořádal s takovýmto plošným časovým omezením. Šetřením jsem dospěl k závěru, že silniční správní úřad pochybil, když časově omezil stání na všech vyhrazených parkovištích pro osoby se zdravotním postižením. V městské části tak není vyhrazené parkovací stání, které by umožňovalo delší než 4hodinové parkování pro osoby se zdravotním postižením, které zde nemají trvalé bydliště či zaměstnání. Takové omezení je s ohledem na nedostatečný počet vyhrazených parkovišť pro osoby se zdravotním postižením nadmíru limitující a netvoří funkční celek. Nedostatečný počet vyhrazených parkovacích stání pro osoby se zdravotním postižením supluje silniční správní úřad plošným omezením času stání na nich (podrobněji v části C).

B. Skutková zjištění

V lednu 2018 vydal silniční správní úřad opatření obecné povahy, kterým stanovil místní úpravu provozu na pozemních komunikacích v Praze 3 spočívající ve změně umístění,

vyznačení nebo odstranění vybraného dopravního značení dle projektu Zóna placeného stání Praha 3 na místních komunikacích II. a III. třídy na území městské části Praha 3.¹ Důvodem vydání stanoviny místní úpravy provozu na komunikacích v Praze 3 byla změna způsobu využívání zóny placeného stání na území městské části Praha 3. V opatření obecné povahy odkazuje silniční správní úřad na projektovou dokumentaci umístění dopravního značení, která je součástí tohoto opatření, a která byla s ohledem na svůj rozsah dostupná k nahlédnutí na silničním správním úřadu. Co ho vedlo k časovému omezení vyhrazeného parkování pro osoby se zdravotním postižením, odůvodnění neobsahuje.

(Křižovatka ulic Chelčického a Lupáčkova, autor stěžovatel)

Z e-mailové komunikace mezi stěžovatelem a silničním správním úřadem vyplynulo, že k časovému omezení vyhrazených parkovišť pro osoby se zdravotním postižením došlo z důvodu postupného sjednocování režimu zón placeného stání v jednotlivých městských částech a také z důvodu zneužívání takových míst pro dlouhodobé (i několikadenní) parkování osobami, které nemají možnost získat parkovací oprávnění nebo vyhrazené místo v příslušné zóně placeného stání. Současně uvedl, že hlavní město Praha jako zřizovatel zón placeného stání stanovilo počet vyhrazených parkovišť pro osoby se zdravotním postižením ve výši minimálně 2 % parkovacích stání.²

Silniční správní úřad ve vyjádření, které mi zaslal, uvedl, že se změnou koncepce zón placeného stání řešili i časové omezení možnosti užívání obecných vyhrazených míst pro osoby se zdravotním postižením. Při omezení doby parkování na těchto místech vycházeli ze zkušeností jiných městských částí a ze skutečnosti, že tato místa jsou primárně vnímána jako návštěvnická. Jako hlavní důvod pro časové omezení bylo zajištění obrátkovosti těchto míst a zamezení dlouhodobého blokování těchto míst vozidly byt s parkovacím průkazem osoby se zdravotním postižením, což jak uvedl, bylo často kritizováno. Dále zmínil, že současný systém zón placeného stání umožňuje zabezpečit parkování občanů se zdravotním postižením v případě jejich oprávněné potřeby opakovaného nebo dlouhodobého parkování na území městské části (kromě bydliště i zaměstnání v oblasti, opakované návštěvy lékaře, opakované využívání služeb,

1 Opatření obecné povahy vydané Úřadem městské části Praha 3 dne 4. 1. 2018, sp. zn. S ÚMČ P3 099307/2017.

2 E-mailová korespondence mezi stěžovatelem a pracovníkem silničního správního úřadu ze dne 26. 2. 2018 a ze dne 2. 3. 2018.

rehabilitace atd.), a to buď formou 90% slevy z parkovného, nebo vydáním zlevněného parkovacího oprávnění, a to jak na celou oblast městské části pro občany s trvalým pobytem, tak i pro ostatní, kde je toto oprávnění pouze omezeno na potřebnou lokalitu.

Současně mě informoval, že k 1. 10. 2018 bylo v městské části 15.295 parkovacích míst v zóně placeného stání, vyhrazených parkovacích míst pro osoby se zdravotním postižením 181 a vyhrazených míst pro konkrétní vozidlo osoby se zdravotním postižením 216.

C. Právní hodnocení

Zákon o veřejném ochránci práv mi ukládá povinnost působit k ochraně osob před jednáním úřadů a dalších institucí uvedených v tomto zákoně, pokud je v rozporu s právem, neodpovídá principům demokratického právního státu a dobré správy.³ Níže se budu věnovat hodnocení postupu silničního správního úřadu.

Proces stanovování dopravního značení upravuje zákon o silničním provozu a správní řád. Dopravní značení, jde-li o místní úpravu provozu na místních komunikacích, silnicích a dálnicích, je stanovováno formou opatření obecné povahy.⁴

Stanovení místní úpravy provozu na pozemních komunikacích vydává silniční správní úřad z moci úřední, nikoliv na návrh.⁵ Je to vždy příslušný silniční správní úřad stanovující dopravní značení, kdo **hodnotí potřebnost** dopravního značení z **hlediska bezpečnosti a plynulosti provozu, případně jiných veřejných zájmů**, a kdo je ve výsledku výlučně odpovědný za dodržení příslušné hmotněprávní úpravy. Této odpovědnosti úřad nezbavuje ani vyjádření policie, jež je pouze tzv. subsumovaným úkonem a které správní úřad svým úkonem překrývá. Silniční správní úřad má totiž široké možnosti správního uvážení a jako jakýsi „koordinátor komplexnosti dopravního značení“ v dané oblasti i oblastech navazujících musí velmi pečlivě zvažovat, jaké dopady bude mít stanovení konkrétní místní úpravy.

Dopravní značení totiž musí tvořit ucelený systém a smí se užívat jen v takovém rozsahu a takovým způsobem, jak to nezbytně vyžaduje bezpečnost a plynulost provozu či jiný důležitý veřejný zájem.⁶ Správní orgán tedy musí pečlivě zkoumat, zda stanovením místní úpravy provozu dojde k naplnění jednoho z výše citovaných zákonných důvodů. Důvody výroku opatření obecné povahy, podklady pro jeho vydání, jako i úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, musí vtělit do odůvodnění opatření obecné povahy.⁷

Silniční správní úřad v opatření obecné povahy žádné důvody pro časové omezení stání na vyhrazeném parkovišti pro osoby se zdravotním postižením neuvedl. Ve vyjádření, které

3 Ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů.

4 Ustanovení § 77 odst. 5 zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, ve znění pozdějších předpisů.

5 K tomu více v části C.1.

6 Ustanovení § 78 odst. 1 a 2 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů.

7 Ustanovení § 173 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

mi zaslal, argumentoval nutností zajištění obrátkovosti těchto parkovacích míst. Takový důvod je v některých lokalitách pochopitelný a odůvodněný (např. v blízkosti zdravotnických a školských zařízení, úřadů, obchodů apod.). Nicméně celodenní časový limit je nekoncepčním opatřením, protože zajištění obrátkovosti je potřebné s ohledem na provozní dobu navštěvovaných institucí jen v určitém časovém úseku dne. Ve večerních a nočních hodinách ztrácí smysl a naopak časové omezení blokuje využití vyhrazeného parkoviště.

Současně se mi jako velmi problematická jeví praktická kontrola dodržování uložené povinnosti, tj. dodržení maximální doby pro stání na vyhrazeném parkovišti. Standardně je časový limit využíván na parkovišti s parkovacím kotoučem, kde je řidič povinen umístit kotouč viditelně ve vozidle a nastavit na něm dobu začátku stání, kterou nesmí až do odjezdu měnit (viz foto níže).

(ilustrační foto)

Silniční správní úřad uvedl, že vyhrazená parkoviště pro osoby se zdravotním postižením jsou především návštěvnická a je potřeba zajistit jejich obrátkovost. Navíc dodal, že v případě oprávněné potřeby je možné zajistit parkování osob se zdravotním postižením pomocí parkovacích oprávnění. Z ceníku parkovacích oprávnění a karet v zónách placeného stání vyplývá, že osoba se zdravotním postižením může získat zlevněné parkovací oprávnění, pokud má v zóně trvalý pobyt, případně v ní má místo zaměstnání.⁸ Co se týče snížené ceny parkovacího oprávnění ve virtuálních hodinách o 90 %, zde je situace výrazně komplikovanější a obávám se, že pro návštěvu lékaře či zajištění služeb nevyužitelná.⁹ Pro ilustraci, pokud by chtěla osoba se zdravotním postižením využít této možnosti k návštěvě lékaře, musel by sídlit v jednom z předem vybraných maximálně deseti úseků.¹⁰ V případě úseku v modré zóně je opět parkování návštěvníka časově

8 http://www.parkujvklidu.cz/wp-content/uploads/2017/08/Cenik_parkovacich_opravneni-karet_parkovaci_oblast.pdf.

9 Podle informací poskytnutých na infolince Správce zóny placeného stání, tel. č. 257 015 257.

10 Podle vyjádření pracovnice infolinky se úsek většinou rovná jedné ulici.

limitováno a mohl by zde parkovat maximálně 3 hodiny.¹¹ Jak pracovnice infolinky, tak i informační stránky¹² doporučují pro parkování osob se zdravotním postižením, které nemají v dané zóně trvalé bydliště či místo zaměstnání, parkování na tzv. „sdružených“ vyhrazených parkovištích pro osoby se zdravotním postižením, tj. parkovištích, která nejsou vyhrazena pro konkrétní SPZ. Primární problém tak vidím v nedostatečném množství takových vyhrazených parkovišť, který pak vede silniční správní úřad k plošnému časovému omezení stání na nich. Hlavní město Praha stanovilo minimální počet vyhrazených parkování pro osoby se zdravotním postižením ve výši minimálně 2 % parkovacích stání,¹³ což koresponduje i s požadavky vyhlášky.¹⁴ Podle vyjádření silničního správního úřadu je však v městské části 181 vyhrazených parkovacích stání pro osoby se zdravotním postižením, což odpovídá cca 1,2 % z celkového počtu parkovacích stání.

D. Informace o dalším postupu

Zprávu zasílám starostovi městské části a podle ustanovení § 18 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv žádám, aby se ve lhůtě 30 dnů od jejího doručení vyjádřil ke zjištěným pochybením a informoval mě o přijatých opatřeních k nápravě. Zpráva shrnuje mé dosavadní poznatky, které mohou být podkladem pro závěrečné stanovisko podle ustanovení § 18 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv.

Zprávu zasílám rovněž stěžovateli.

Brno 11. února 2019

JUDr. Stanislav Křeček v. r.
zástupce veřejné ochránkyně práv
(zpráva je opatřena elektronickým podpisem)

---

11 Platí pro Prahu 3, v případě Prahy 1 je to maximálně 1 hodina.

12 <http://www.parkujvklidu.cz>.

13 <http://www.parkujvklidu.cz/vase-dotazy/#1453451628112-3672a83b-981f>.

14 Ustanovení § 4 odst. 2 vyhlášky č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb.